

**Előfizetési árak:**  
Egész évre 8 K., félévre 4 K.,  
negyedévre 2 K.  
**Egyes szám ára 16 fill.**  
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden osz-  
törtökön.

Felelős szerkesztő:  
**Brankovics György.**

# KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-utca 8.  
hová a lap szellemi részét illető  
közlemények küldendők.  
Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.  
Ez a lap anyagi részét illető közle-  
mények és előfizetési díjak küld-  
Kiadótulajdonos:  
**Fuchs Antal**

PESTMEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA

## A sajtószabadság és határai.

II.

Hogyan?

Mikor a szabad sajtónak mindent és mindenkit, még a vallást és a királyokat is szabad megbírálni: hogyan lehet akkor a sajtószabadságnak határaitól beszélni?

Lehet!

Lehet azért, mert az életadó, az érlelő napnak is vannak határai.

Lehet azért, mert a fényes, világokat bevilágító napnak is van árnyéka s a »szabad«-nak is van »nem szabad«-ja.

Lehet azért, mert a tökéletesebb a műveltebb, a nemesebb az értelme-  
sebb emberiség felfogása szerint az Isten is csak jóra használja föl az ő minden ható hatalmát és sohasem rosszra.

A sajtószabadságnak tehát ott kezdődik a határa, a hol a rossz kezdődik.

A szabad sajtónak ne legyen tehát munkása az, a ki a jót a rossztól nem tudja megkülönböztetni.

A sajtószabadság, ha a jó határvonalát elhagyva a rossz területére lépett: szabadossággá és zsarnoksággá válik ép úgy, mint minden más hatalom, a mely hatalmával visszaél.

A szabad sajtónak munkása, — az író, valahányszor rosszra használja föl a tollát, illetőleg a sajtószabadságot, mindannyiszor visszaél jogával.

Az írók visszaélései, a szabadsajtó terén, leggyakoribbak a magán emberekkel szemben.

Hogy miért?

Lehet, hogy tudatlanságból, lehet

hogy emberi gyöngeségből, lehet hogy gonoszságból vagy henczegésből, lehet azért, mert tudják, hogy nem minden magánembernek van pénze a sajtópörökhöz.

De hát minek lép a tudatlan, az emberileg gyöngé, a gonosz és henczegő, stb. az írói pályára?!

En Istenem: hát minek lesz a szabóból csokoládégyáros, a czipészből — szikvizgyáros és viszont?

Nem az írásban van a legfőbb hiba, hanem a közönségben.

A sajtószabadsággal visszaélő író tudósnak, erősnek, hatalmasnak, sőt jónak is képzeli magát mindaddig, a míg a közönség támogatja, a gondolatait, az ítéleteit, tehát a lapját olvassa.

A hol pedig ilyen közönség létezik a mely a sajtószabadsággal visszaélő írókat támogatja: ott a közönség a sajtószabadságra még maga is éretlen s éppen azért vetemedik azután, ha az író vele szemben élt vissza a jogával, a durva inzultusokra.

A sajtószabadságra érett ember és érett író tudja azt, hogy a hírlapírónak *nincs joga a személyeskedéshez,*

*nincs joga a magán és családi ügyekbe való avatkozásokhoz,*

*nincs joga a meggyanúsításhoz,*  
*nincs joga apellengésre állításhoz,*  
*nincs joga alaptalan vádak emeléséhez és terjesztéséhez,*

*nincs joga semmiféle durvasághoz és igazságtalansághoz, nincs még hecchezsináláshoz sem.*

Az az író, a ki azt hiszi, hogy mindehez joga van, az nem író, nem hírlapíró, hanem egy szörnyeteg.

S a közönség, a mely a sajtószabadságra érett, az ilyen szörnyeteg írókat

és hírlapírót, lehetlenné teszi az által, hogy nem támogatja, ellenkezőleg megveti a társadalmi köreiből kitessékeli, mert az ilyen író és hírlapíró nem érdemes arra, hogy elfoglalja azt a magaslatot, a melyen élők és holtak becsülete fölött lehet itélkezni, vallás- és királyt egyaránt lehet bírálni.

Nem érdemes azért, mert e *magaslatot csak a tárgyilagosságnak számára engedte át a szabadság istene!*

Ti apák és nevelők! Tartásotok szent kötelességteknek, hogy ezeket a nézeteket és felfogást csepegtessétek a gyöngé hajtások szívébe és lelkébe.

Gyarapítsátok fiaitok elméjét az igazság felismerésével és legyetek azon, hogy utódaitok szeressék az igazságot, kövessék azt és — általa boldoguljanak!

## H I R E K.

— Pestvármegye rendkívüli közgyűlése. Pestvármegye f. é. július hó 17-én rendkívüli közgyűlést tart, a melyen tárgyalni fogják a kormány leiratát kineveztetéséről és a 65-ös bizottság működéséről szóló jelentéseket és javaslatokat. Ezt a 65-ös bizottságot ugyanis azért küldte ki a mult havi közgyűlés, hogy a kormánynak esetleges alkotmányellenes rendeletét azonnal megvitassa, a közgyűlés tiltó határozatát értelmezze és a netalán felfüggesztett tisztviselőket védelmébe vegye.

— Tájékoztató. A vármegye törvényhatósági bizottságának azon határozata, a melynek értelmében köztisztviselőit és a hatósága alatt álló városok és községek tisztviselőit tiltja attól, hogy meg nem szavazott adók beszédében és beszolgáltatásában bármilyen részt vegyenek: a mult hét folyamán közöltetett a végrehajtó közegekkel. E határozat végrehajtását illetőleg a következő tájékoztató közleményt olvassuk a vármegye Hivatalos Lapjában:



## A nagy akadály.

— Elbeszélés —  
(Folytatás.)

Nellikének ugyanis kitünő hallása volt s minden dalt, de különösen a templomi énekeket pompásan el tudta játszani, inkább játékszernek, mint hangszernak mondható kis zongoráján. Meggyötrött lelke most is a jó istenhez menekült s midőn Gizella a szobája felé közeledett, éppen azt a dalt játszotta és énekelte: „Ki Istenre bizza dolgát, semminek se vallja kárát, jóra fordítja az sorsát!...”

Könyörgés és bizalom esendült meg a szelid hangban. A jó Isten mindenesetre segít rajta, ha még oly nehéz, magyarázhatatlan bűnök terhelik is. Hiszen a kátéből is azt tanulta, hogy a legnagyobb gonosztevők is bocsánatot nyernek az Istentől, ha a szent lélek ellen nem vétkeznek, azt pedig nem tette. Ilyen rossz nem volt, — az a Szent-Lélek elleni véték, az valamiborzasztó lehet, a mit el se lehet képzelni, ő tehát bátran biztatja a jó Istenre dolgát, az jóra fordítja majd sorsát...!

— Miesoda alszenteskedés... kiáltá váratlanul egy durva hang mögötté s Gizella nagynéni boszuló anyaként állott mellette.

A leányka felriadt, s reszkető térdekkel várta — a legborzasztóbbat! Vajjon a jó Isten fog-e rajta segíteni?

Romváryné egy ideig merev tekintettel nézte áldozatát azután megszólalt:

— Mit mond a negyedik parancsolat?  
— Tiszteljed anyádat és atyádat... lehelte a leányka.

— Az atyához és anyához tartoznak azok is, kik a szülőket helyettesítik, a kik gyermekkorunkban ápolnak, nevelnek? Nemde így mondja a káté?

— Igen.  
— S mit mond a nyolcadik parancsolat?  
— Ne tégy hamis tanúságot felebarátod ellen.

— Helyes. A tizparancsolatot tehát ismered. De tudod-e hogy örökre el van kárhozva az, a ki e parancsolatok ellen vét?

Nelliké egész testében remegett s nem vala képes válaszolni.

— Ugy látszik, tudod — folytató Romváryné kegyetlenül — s nem vagy képes se Isten, se emberek előtt védekezni. Atyád előtt gyalázatosan megrágalmaztad azt a hű leányt, a ki téged kiszolgált s a kötelességét mindig pontosan teljesítette s a ki

most szolgálat és kereset nélkül éhező anyjával együtt miattad a legnagyobb nyomorúságba jutott; pletykasággal elűzted a háztól Emma rokonunkat, a ki anyaként gondozott téged, a ki kellemes otthont teremtett atyád számára s a ki holnap reggel elhagyja a házatokat, hogy soha se térjen ide vissza többé; te az atyádat a legnagyobb kellemetlenségekbe sodortad, összevesztettél vele engem az édes nővérét, a kire gyalázatos dolgokat mondtál s ezt mind szándékosan és tudatosan tetted, habár a tizparancsolatot jól megtanultad. Tudod mi ez? A szent lélek elleni bűn s a büntetésed itt a földön a jó emberek megvetése a siron túl pedig az örök kárhozat...

Romváryné itt kénytelen volt elhallgatni, mert a leánykából olyan fájdalmas jajszó tört ki, mint a halálra sebzett özikéből.

— Nem, nem, nem! — folytató a jajszó után gyorsan, esengve, védekezve a leányka — az nem lehet — én nem vagyok olyan rossz, én nem vagyok gonosz! Kérve-kérem a papát, hogy Zsuzsit tartsa meg, én csak azt mondtam miután hazudni nem szabad, ha az embert kérdezik, hogy Zsuzsi engem porontynak nevez, hogy fésülés közben a hajamat tépi, de csak maradjon itt, legyen megint jó, — bocsásson meg — tépje a hajamat a mikor akarja — így —

Mivel az elfogadási és beszállítási tilalom a mai nappal jutott a községekhez, tehát a rendes júniusi beszállítási napig ennek érvény szerezhető nem volt, végrehajtás kezdődő időpontjául minden községre, illetőleg városra a júniusi beszállítási napot kell tekintenünk, ettől a naptól kezdve tehát nem szabad adót sem beszedni, sem beszállítani.

A másik kérdés a fogyasztási adók beszedését és beszállítását illeti. Kétségtelen, hogy mivel az az adó nem is az állami költségvetés részét képezi, olyan elbírálás alá esik, mint az egyenes állami adó. Tehát be nem szállítható. De mert ennek alapját egy szerződéses viszony képezi az állam s a helyi hatóságok között s így az állam a beszállítási kötelezettségének bírói útját is igénybe veheti; — de mert a beszedés elmulasztásánál a községet a kezelési jutalék elvesztésének veszélye is éri és később az adóalanyokat és tárgyakat sem érheti utól: e tekintetben az a nézetünk, hogy a fogyasztási adókat rendes mederben szedjék, azonban beszállítási feltételül tilos! A fizetési hatánapokon azonban az államkincstárt illető összeget helyezzék bírói, vagy egyéb alkalmas letétbe s erről az illető állami hivatalt értesítsék.

**Az ágostai év. bányakerület új püspöke** Zsilinszky Mihály nyug. államtitkár, egyházkerületi felügyelő elnöklésével f. hó 3-án bontották föl a püspöki szék betöltésére beküldött szavazatokat. Beadott összesen 315 szavazat, a melyből Bachát Danielt budapesti esperesre 240, Veress József békési esperesre 50 s még további négy jelöltre összesen 20 szavazat esett: két szavazat érvénytelen volt, két egyház pedig nem szavazott és így Bachát Danielt 163 szö- többséggel bányakerületi püspökké választott meg.

**Lelkész-beiktatás.** Julius hó 2-án lélekemelő ünnepe volt az újpesti róm. kath. egyháznak. Ekkor iktatták be dr. Varázséji Béla megválasztott lelkeszt plébánosi állásába. A beiktatást Buessék István apátkanonok végezte, a kinek beszéde után az új plébános letette a hitvallást s egy igen szép, tartalomdus beszédet intézett a hívekhez. Beiktatás után diszebed volt a plébánián.

**Eljegyzés.** Gerber Oszkár hajós kapitány eljegyezte Pohl Emma kisasszonyt özv. Pohl Agostonné leányát.

**Halalozás.** Az újpesti ev. ref. egyház tanácsának tagja, a Kossuth Nőegylet pénztárosa a Függetlenség kör választmányi tagja: Braezkó Imre f. évi június 30-án 63 éves korában jobblétre szenderült. Az elhunyt hült tetemeit f. hó 2-án nagy részvétellel kísérték ki az örök nyugalom helyére.

**Az újpesti ágost. hitv. evang. egyház** nyári táncvizalma rendkívül sikerült f. é. július 1-én. A mulatságnak az idő is kedvezett. A Horváth-féle kerthelyiségeknek minden részét zsufolásig megtöltötte a közön-

meg így. . . Miközben a leányka vadul tépte gyönyörű haját s a kitépett szálakat a nagy-nénje felé nyújtotta. . . Egy szót se mondok többé — soha — többé. . . A lélegzete egyszerre elakadt.

— Hát Emma néni mit beszéltél? — kérdezte a vállató tovább.

— A kis vádlott térdeire esett és sovány kezecskéit felemelve válaszolá.

— A papa azt mondta, hogy mindent tud, hogy te mindent elmondtál neki. . . Isten a tanum, ugy van Gizella-néni, igaz ugy volt! Akkor arra kértem őt, hogy Emma nénit tegye az én új mamámmá és engem küldjön nevelőintézetbe, hogy ne legyek többé akadály — a papa meg is gérté. . . igazán megígérté. . . Papa! édes papám hol vagy? Hozzá akarok menni! . . . Papa. . . Papa. . .

Egy pillanat alatt kiszaladt a szobából, jesszaladt a lépcsőkon a földszintre, egyik szobából a másikba, de hasztalan kiabálta: „Papa, hol vagy?” senki sem válaszolt kérdésére, mindenütt ijesztő esend honolt s csak a falak viszhangozták a leányka kétségbeesett kiáltását: „Papa, édes papám, hol vagy?”

(Folyt. köv.)

ség. Az első franczia négyest 110 pár tánczoltat s a szünóra után a csárdást bizonybizony egy óra hosszat egy helyen rakta a fiatalság, a melynek kitünő hangulata s tánczkedve reggeli 6 óráig tartott.

**Kutafurához külföldi iparigazolvány kell.** A kereskedelmi miniszter 1905. évi június 14-én 30.140 szám alatt hozott elvi határozata szerint az artzi és műkutafurás nem tartozik a géplakatos, kovács és lakatos vagy bármely más képesítéshez kötött iparág körébe, hanem annak, a ki ezen foglalkozást keresetszerűleg űzi, külön iparigazolványt kell váltania.

**Kömvés-, ács- és kőfaragó-iparendelőhöz tanonezbizonyítvány nem elég.** A kereskedelemügyi miniszter 1905. június 14-én 36.753 sz. a. hozott elvi határozatával értesítette Abauj-Tornavármegye alispánját, hogy a kisebb kömvés-, ács- és kőfaragó-munkálatok végzésére jogosító iparendelőhöz kizsoltatása alkalmával a folyamodók által tanonezbizonyítvánnyal igazolt foglalkozás az 1891. évi augusztus hó 25-én 42.493. szám alatt kiadott 2. §-ának második bekezdése szerint igazolandó legalább három évi szakbavágó munkába töltött foglalkozása be nem számítható.

**Iskolai értesítő.** Az újpesti polgári főiskola értesítője az 1904—1905-ik iskolai évről, melyet Greizinger István szerkesztett, részletesen és kimerítően, számol be e kitünő intézet XI-ik évi működéséről. Az értesítő bevezető részében Gyulai István tanár kegyeletesen emlékezik meg az újpesti iskolák gondnoksági elnökéről, Illek Vince apátplébánosról, s hűen eseteli az ellumytnak különösen egyházi s tanügyi munkálkodását. Kövér Sándor tanár folytatja a múlt évben megkezdett „Kirándulások” című közleményeit. Ez alkalommal alaposan és élvezetesen ismerteti Esztergom és Visegrád történeti múltját, föld- hely és néprajzi viszonyait s közleményével nagy szolgálatot tesz a kirándulásban részt vett növendékeknek, amennyiben kitörülhetetlenül bevési emlékeztetükbe látottakat s a di-eső múltörök példájának követésére buzdítja őket. E közlemények után az igazgató az iskolai év történetéről számol be a következő adatokkal. Beiratkozott a tanév elején 574 rendes és 9 magántanuló. Évközben kimaradt: 33 rendes és 9 magántanuló. Maradt tehát az év végeig: 551. Az iskolai ünnepélyen kívül, a hazafias érzés, a királyi iránti hűség és a kegyelet ápolása s fejlesztése céljából október 4-én, november 19-én, márczius 15-én, április 11-én és június 8-án ünnepélyek rendezettek, mely alkalommal az ifjuság énekkarának közreműködése mellett a növendékek szavalat és önálló beszédekkel igyekeztek élvezetessé tenni az ünnepélyeket. Az intézet növendékei az esztergomi és visegrádi kiránduláson kívül meglátogatták Porge Gergely festőművész kiállítását s meghallgatták Jámbori Károly szavaló művész előadását. A közoktatásügyi miniszter a tanulók 33 %-át részesítette tandíjmentességben. Újpest községe 84 K értékű tankönyvet ajándékozott a szegénysorsutanolóknak. A szorgalmas és jó tanulók megjutalmazásához Egyedi Lajos 10, Mauthner Testvérek 20, Újpesti Takarékpénztár 10, Újpesti keresk. s Iparbank 20, Újpesti Alt. Ons. Egylet 10 koronával járult hozzá. Örvedetesen megszorodott a tanári és az ifjusági könyvtár, a természetrajzi szertár és a régiségvár. A tanári könyvtár ez időszert 526 és az ifjusági könyvtár 1041 kötetből áll. Rendkívüli tárgyként Bátor Dezső tanár a gyorsírást és Agoston János tanár a slójd-öt tanították az önként jelentkezőknek s mindkettőn igen szép eredményt értek el. Az intézet rajz- és slójdkiállításra, a laikusokat és a szakértőket egyaránt meglepte s nagy és észszerű haladásról tanuskodott. Jutalmat kaptak a következő kitünő s jóváseleltű tanulók: I. osztály: Sztatoesni Emil, Steiner János, Bartal Rezső, Török Jenő, Kerekes Béla, Kovács Adolf, Bornstein Izidor, Tirjungi Károly. II. osztály: Chlaupék János, Halápi János, Ravezky Sándor, Lengedi Jenő, Szauder Ferencz, Perndl Emil, Turkinák Lajos. III. osztály: Marmorstein Lajos, Schönstein Manó, Auer József. IV. osztály: Mészáros Ferencz, Manus Károly, Weisz Árpád, Albert József,

Hanzel Béla, Szauder József, Szinai Mór, Szucon Lajos, Javitó vizsgát tehet: 78 és osztályismétlésre utasítottat 38 tanuló, a mi tekintetbe véve a növendékek nagyszámát a elemi iskolákból kikerülő anyag igényességét, mely ekekély szám, hogy az eredmény az intézet kitünő vezetésének, a tanárok buzgó működésének fényes bizonyítéka.

**Rózsa-ünnepély.** A Magyarországi Szabómunkások és Munkásnők újpesti csoportja f. é. július hó 1-én vasárnap a Bräuer Ferencz-féle vendéglő (Attila-utca 6. sz.) ujonnan feldíszített kerthelyiségében műkedvelői színelőadással, világpostával és tánczszal egybekötött Rózsa-Ünnepélyt rendez. Kezdeté délután 3 órakor. Belépő-díj: Személyenként 60 fillér. — Családjegy-1 korona 20 fillér. A fizta jövedelem részben az egyleti könyvtár, részben a „Munkás-Otthon” javára fordítatik. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély 1 héttel elhalasztatik. Az ünnepély műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja: az U. M. K. E. dalkara. 2. Általános rózsalopás és a bíró kiáltványa. 3. Pry Pál megházasodott. 4. Dal. Előadja: az U. M. K. E. dalkara. 5. Hegedű duett. Előadják: Stieber Gyula és Fellner Árpád. 6. Szerelmi történet. Előadják: Elek és Lichtmann. 7. Csuplé. Előadja Wassermann Hugó. 8. Az ázsiai kutató és Mumiája. Vegetarianus és Gambirinus.

**Adakozások.** Az újpesti szegény iskolás-gyermekeknek ruhával és élelemmel való gyamolítására következő adakozások folytak be: Scherer Gyula ur gyűjtőivén: Scherer Gyula 1 K 50 f., Elefántné Sikor Julán, Gallauer Anna, Endréné Tóth M., Juhász Ida, Lusztig Emma, Klemmiesekné Visontai Irma, Tóth Ilma, Arányi Blanka, Báro Sommarugáné Than Irma, Pegus Ilona, Szukováthy Ilona, Schereré Ragályi Róza, Hazslinszky Gusztáv, Bauer Samu, Vaskovich Erzsébet, dr. Hédervári Ernő Vladárne Szalkay Izabella 1 drb. nagykendő 50—50 f., dr. Varázséji Béla 1 K. Összesen: 11 korona.

Schusztér Károly ur gyűjtőivén: Gassner Giza 1 K 40 f., Gulácsy Tibor 43 f., D. E. 40 f., Modra Kálmán 44 f., N. N. 30 f., Plangrahp 20 f., N. N. 40 f., B. A. 20 f., A. X. 20 f., N. N. 1 K. N. K. 20 f., Br. A. V. Gy. 50 f., Gy. F. 20 f., Petky László 66 f., N. N. 14 f., Egy jogász 4 f., D. E. 20 f., Deutsch Jenő 1 K, egy k. díjnok 20 f., N. N. 30 f., N. N. 20 f., K. K. 30 f., Vértés és Gulácsy 30 f., Unbekannt 50 f., dr. V. 50 f., S. 20 f., N. N. 20 f., N. N. 50 f., M. U. 1 K, Schuster Károly 2 K. Összesen: 14 korona 11 fillér.

Stahl Vilmos 2 K. Újpesti takarékpénztár 20 K. Újpesti általános öuseg. egylet mint szövetkezet 10 K.

Wachsler Adolfné urnő gyűjtőivén: Fischer 40 f., Deutsch Béla 1 K, Kozma Gyula 40 f., Roth Ferencz 1 K, B. 1 K, Malenveek 1 K, Löwy E. 20 f., Balassa 1 K, Wachsler Adolfné 2 K. Összesen: 8 korona.

Weichner Téra ur gyűjtőivén: Weichner Téréne 2 K, N. N. 40 f., U. Gy. 20 f., H. K. 50 f., N. N. 60 f., Ut. Fer. 40 f., Perszász Amália 60 f., S. J. 40 f., V. J. 60 f., R. B. 20 f., B. D. 40 f. Összesen: 6 korona 30 fillér.

Weichardt József ur gyűjtőivén: Haoliszt F. 1 K, Weichardt 50zsef 1 K. Összesen: 2 korona.

Özv. Wuttke Ferenczné urnő gyűjtőivén: özv. Wuttke Ferenczné 2 K, Schottola Róza 1 K, E. K. 1 K, Virilai 1 K. Összesen: 4 korona.

Ziechfreund Károly 2 K.

Weiser Sándor ur gyűjtőivén: N. N. 20 f., N. N. 20 f., N. N. 30 f., N. N. 10 f., N. N. 10 f., B. A., A. B., H. J., X. Y. 20—20 f., — 40 f., N. és N. 40 f., X. Y., N. X., G. J., N. L., Y. Z., U. L., Ö. Ö. 20—20 f., N. N. 10 f., Weiser Sándor 1 K. Összesen: 5 korona.

Baumgarten Etelka, Tresz János, Palóczy Istvánné 2—2 K, Kada Arnold 5 K.

Tresz Károlyné urnő gyűjtőivén: Tresz Károly 1 K, Ifj. Tresz Sándor 60 f., N. N. 50 f., Herr 40 f., Brndenburg 8. 50 f., Urbasék Janos 40 f., Lippner Arminné 60 f., Fischmann Jakab 20 f., Veszprémi József 30 f., Kertész Andolf 30 f., N. N. 40 f., B.

Gy. 50 f., Csermák-Mór 1 K., Szeidovitz Ferenéz 1 K., Kossuth-nőgyelet 3 K., Siperer Sándorné, Székely B.-né, Sándor Antalné, Sándor Andrásné 20—20 f., Márky Gáborné 30 f., Koth Györgyné 20 f., Muhr Istvánné 10 f., Sits 20 f., Tresz Sándorné 20 f., Bracsó Irméné 40 f., Réger Jánosné 1 K., Nagy Istvánné 20 f. Összesen: 14 korona 20 fillér.

Wellim Lajosné urnő gyűjtőívén: Sz. Wemhober 10 K., Wellim Lajosné 5 K. Összesen: 15 korona.

Liszer Emma urhölgy gyűjtőívén: Liszer Emma, dr. Bömches Gyula, dr. Moskovitz Iván 2—2 K., ifj. Csilléry Kálmán 1 K., Medezky Rezsóné 2 K., dr. Masanek 2 K. Összesen: 11 korona

## S P O R T.

### Football mérkőzések.

A Győrben szerzett csorbát fényesen kiköszörülte az U. T. E. július 2-iki vasárnapi győzelmével. 4:1-gyel győzte le a Ferencvárosi T. C. válogatott csapatát. Az U. T. E.-ben az Ujpesti Törökves két csatárjátékosa, Szakó és Léway vendégszerepelt, de nagyon nehezen tudtak beleilleszkedni az U. T. E. öntudatos játékába. A kapuban Bej helyett Rékey ügyesen védett, egyébként a teljes I. csapatbeli védelem és a csatársorban még Petz, Prácer és Fejér játszott. A hőség által elriasztott korszámú, de lelkes közönség előtt folyt le a szép mérkőzés, melynél szöbket nem sokat látott az újpesti közönség. A mérkőzést intelligens körültekintéssel és erélyvel Langfelder vezette.

F. T. C. kezd és mindjárt hevesen támad, de U. T. E. védelme visszanyomja az erős támadást és U. T. E. kerül fölénybe úgy hogy a 10-ik és 14-ik perczben Petz kitűnően helyezett lapos erős lövését a kitűnően helyezkedő F. T. C. kapus csak szerencsével védheti. Most F. T. C. lerohan és a 30-ik perczben kihasználva a bakkek és a kapus tévovázását az első goalt lövik. U. T. E. nem csügged. Kezdet után újra támad és a Ferencváros erőszakosan védekezik, mire U. T. E. a 35-ik perczben egy szigorított szabadrugásból (Szabó révén) a kapott goalt kiegyenlíti. Majd folytonos támadás közben a féldő utolsó perceiben Léway fejese által a vezető goalt is megszerzi. Féldő 2:1.

Kezdet után Ferencváros nyibuszát félve elkéseredetten küzd, de mitsem használ. A kitűnően működő U. T. E. halfsöv minden támadást ártalmatlanná tesz. Fandl higgadt képesolásai és lapos labdaadogatásai, Barcsay veszélyes lövései, Kuschner utánozhatlan trikkjei nyílt pályán óriási taposvációt keltenek. — A közönség lelkesedése a játékosokra is átragad, s Fejér hajszálnyi precíz beadásait Petz 2 izben goallá értékesíti. Hatalmas tempót diktál most E. T. C. és az utolsó perczekben veszélyes támadásokat intéztek U. T. E. kapuja ellen. — De Bródy, Sorszky, Braun, Weisz, Lissauer, Deutsch és a többi kiváló játékosok nem képesek néhány kornernél egyébb eredményt elérni. Második féldő 2:0.

Ugy értesülünk, hogy az U. T. E. az Ujpesti Törökvesseel egyesülve megalakítja az idén is a Népszigeti Labdarugó-csapatot, és az újpesti közönségnek pesti első osztályú csapatokkal való mérkőzésekkel magas sportélvezetet fognak nyújtani.

## I R O D A L O M.

\*Az Anjouk kora. A magyar lovagkor, a melynek époszát későn, de színét nem vesztve Arany János írta meg a Toldi szerelmében, az Anjouk liliosos lovagvirága, ezimeres zászlói lobognak Magyarországon a XIV. században. E zászló árnyékában hatalmas dolgok történnek, az ország Európa első nagyhatalmává lesz kifelé hódít, karja elér Lengyelország határáig és Nápolyig, megreszkettette a cseh trónt, idehaza kialakult a rendi alkotmány, felépült az új királyi székhely a Vértes olaszos vidéken, a gyönyörű Visekrád s aztán egy fuvalat — özvegy királyénkra marad az ország s mint

Magyarországon a ragyogó korszakok után mindig, most a nagyság nem jegezzsedett meg intézményekben, hanem személyhez fűződött, — egy halállal meghalt az ország nagysága is.

Nagy Lajos után egy szomorú kor következett, Zsigmond kora, a mikor kifelé még megvult a Lajos szerzte régi tekintélye a magyar királynak, de bent nyomor, gyász, szegénység sorvasztotta a nemzetet, a melyet nem lehetett eltávolítani sárkányrendek alapításával és azzal az ünnepléységgel, a melytel Zsigmondot fogadták a konstanzi zsinaton. Nem feledtette el az ország sülyedését a római királyi korona sem, a mely Zsigmond fejét érintette.

A fény és gyásznak e korszakait tárgyalja a Nagy Képes Világtörténetnek füzetekben most folyó VI. kötete, a melyet a kiváló tudós, dr. Csuday Jenő írt. E kötet most megjelent 224—225. füzetei foglalkoznak éppen Nagy Lajos és Zsigmond uralmával.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marezali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelem minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján havi részletfizetésre is.

877. végrh. szám. 1905.

### Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járás-bíróságnak 1905. évi V. 921/2 sz. kiküldő és a bpesti kir. keresk. és váltó-tvszék 50485 905 sz. elrendelő végzése folytán dr. Varga Károly ügyvéd által képviselt Löwy Bertalan felperes részére Klein Róza alperes ellen 1000 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1190 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, Diófa-utca 23 sz. a. leendő megtartására határidőül 1905. évi július hó 18-ik napján délután 1/2 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, bolti áruelemek stb. és egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Ujpest, 1905. évi június hó 27-én.

**Polgár**

kir. bírósági végrehajtó

## Korányi J. Jenő

kárpitos és díszítő

Ujpest, István-u. 7. szám.

Alapított 1890.

A tavaszi idény beálltával ajánlom a nagyközönségnek jó hírnevű

### kárpitos-műhelyemet,

hol esakis elsőrendű munkák készülnek szolid árak mellett.

Allandó raktár elsőrendű anyagból készült szőnyeg, ebédlő, dívánok, ottománok, matracok a legújabb divatu több rendbeli salon-garnitúrák, valamint vaságyak stb. stb. Gyermekkoesi különlegességek és vasgyermekágyak nagy raktára.

Kiváló jó munkáról biztosthatom.

Tisztelettel.

**Korányi J. Jenő**

## Kerestetik

egy zongoratanárnő, ki a francia-nyelvet is tökéletesen bírja. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.



### Arpád-ut 4. sz. házban

üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

## Ránduljunk ki Rákospalotára

Van szerencsém Ujpest és Rákospalota n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Rákospalotán (Fő ut 62. sz. a., a gyógyszer-tár mellett) levő Kohn Sámuel-féle**

## vendéglőmben

naponként jól és olcsón lehet étkezni, azonkívül minden **pénteken** frissen készült **halpaprikás és rántott hal** kapható.

Egyben ajánlom saját szüretelésű Rajnai és Olasz Rizling, Szilványi, Kövidinka és Ezerjő, Mézes és Oportó fajboraimat.

Naponta frissen csapolt sör.

Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

A n. é. közönség szives látogatását és támogatását kéri

tisztelettel

**Kohn Sámuel**

4. vendéglős Rákospalotán.

## Értesítés.

Van szerencsém Ujpest és Rákospalota n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy a Nagym. vallás- és közoktatásügyi ministerium által engedélyezett

## Nyilvános Gyorsírási tanfolyamok

nyíltak meg az Attila-utcai m. kir. állami elemi iskolában hétfőn, folyó évi április hó 17-én.

A tanfolyamok kiterjeszkednek a magyar, német levelező és vita-írás, valamint a kereskedelmi gyorsírás tanítására és ezeknek külön órákban való gyakorlására.

Előadási és gyakorló órák hetenként kedden, szerdán és szombaton este 7—8 és —9-ig tartanak.

Egy-egy tanfolyam díja 20 korona.

A magyar, német gyorsírásban való teljes kiképzés díja 60 korona.

A tandíj két részletben is fizethető. A gyakorló-órák a tanfolyam hallgatói számára díjtalanok. Más gyorsíróknak havonként 5 korona.

A gyorsírás-tanfolyamok mellé rövid idő alatt gépiró tanfolyamokat szervezünk.

Jelentkezhetni esténként 6—8-ig az Attila-utcai m. kir. állami elemi népiskolában.

A nyilvános gyorsírás-tanfolyamokat a t. közönség szives figyelmébe és pártfogásába ajánlja:

**Réti Hugó**

okl. gyorsírás-tanfolyam-vezető.

Ovszerek bármely jelige alatt posterecstani is rendelhetők.

Odol szájviz nagy üveg	1 kor. 60 fill.
Thymol szájviz	80., 1.50 2 " — "
Kalodont foggerém	50 "
Angol illatszerek kimérve deka	60 "
Francia " " "	50 "
Virág szappan 6 különböző illat	1 " — "
Szobaillatok minden illatban	1 " — "
Fenyő illat 1 ltr. ürtartalom	3 " — "
" " kis üveg	1 " — "
Valódi Leichner Fettpuder minden színben	90 "
Rogerr-Gallett illatszerrei	4., 5. 6 " — "
Valódi hajfestőszer, utánfestés évente 2-szer	5 " — "
Angol hajfestő	2 " 50 "
Tyukszemirtó, hatása páratlan kezesség mellett	1 " 20 "
Halenyv ragasztó szer	30 "
Valódi kölni viz 3 üveg	1 " 80 "
" " 1 literes üvegben	4 " — "

**Manicur kézapóoló szerek.**

Aczel felszereléssel	4., 6., 8. 10 " — "
Kézapóoló Honney Jelly	70 "
Margit krém és puder	1 " — "
Diana krém és szappan	1 " 50 "
Feeolin szappan	90 "

Valódi zsirtalanított Bruns vatta 1 klg.	3 kor. 40 fill.
Sérvkötők	2., 4. 6 " — "
Suspensorium	1 " — "
Irigateur üvegbetéttel vizmagasságot jelző mértékbeosztással	4., 5. 6 " — "
Irigateur Email teljesen felszerelve	2., 3. 4 " — "
Ágy üritő talak	2., 3., 4. 5 " — "
Vizelő edények	1., 2., 3 " — "
Helyzetek	2 3 " — "
Helyező betétek	20 "

**Szopó készletek és alkatrészei.**

→ **Jégtömlők és ülőpárnák gummiból.** ←

**Catheder Nelaton szerint.**

Férfi óvszerek tucatonként ... 1, 2, 3, 4 és 5 kor. — fill.

Padló fénymaz legfinomabb minőség minden színben 1 doboz ... 1 " 20 "

**Ásványvizek állandóan friss.**

Asztali borok saját töltés, valódi Kadarka — " 80 fill.

Pezsgők üvegenként ... 3 " — "

**Cognac, Martel, Julien stb.**

18. Tisztelettel

ifj. Fodor Ignátnál.

Gummi óvszerek sejtelen vékony 20 drból álló mint együtemény 6 korona.

**Brázay sósborszesz nagyban és kicsinyben.**

# Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalják hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyás elentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és együletbeli nyomtatványok szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.